

**RUH SAĞLIĞI VE PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİNİN EĞİTİMİ VE UYGULAMASI
ÇALIŞTAYI - III
SONUÇ RAPORU**

30 Ekim 2013- İstanbul

III. Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliğinin Eğitimi ve Uygulaması Çalıştayı, 30 Ekim 2013 tarihinde İstanbul'da Harbiye Askeri Müze ve Kültür Sitesi'nde "HORATIO-European Psychiatric Nursing Congress" öncesinde Psikiyatri Hemşireliği Derneği organizasyonu ile gerçekleştirilmiştir.

Çalışmaya, ülkemizde hemşirelik lisans programları ve psikiyatri hemşireliği lisansüstü programları yürüten üniversitelerden gelen öğretim üyelerine psikiyatri birimlerinde görev yapan hemşire meslektaşlarımız olmak üzere toplam 65 kişi katılmış ve üç oturumda gerçekleştirilmiştir. Bu oturumlar Açılış konuşması ve önceki çalıştay raporlarının sunumu, grup çalışması ve sonuç raporlarının tartışıldığı ortak toplantı şeklindedir.

Toplantı Psikiyatri Hemşireliği Derneği Başkanı Doç.Dr.Yasemin Kutlu'nun konuşması ile açılmış, arkasından Prof.Dr. Kadriye Buldukoğlu ve Prof.Dr.Selma Doğan önceki süreç ve çalıştayın amacı konusunda katılımcıları bilgilendirmiştir.

Doç.Dr.Ayşegül Bilge, Prof.Dr.Besti Üstün, Prof.Dr. Fatma Öz ve Dr.Nurhan Eren, tarafından çalışma komisyonlarının raporları sunulmuştur. Bu oturumun ardından katılımcılar "Eğitim" ve "Uygulama" grupları şeklinde ikiye ayrılarak, Psikiyatri hemşireliğinde lisans eğitimi, yüksek lisans eğitimi, doktora eğitimi ve psikiyatri hemşireliği uygulamasını çalışma grupları raporları doğrultusunda değerlendirmiş ve tartışmıştır.

Grup çalışmalarının sonuçlanması ardından yapılan ortak toplantıda çoğunluğun isteği üzerine lisans eğitimi üzerinde belirli bir fikir birliği sağlandığı kabul edilerek, yüksek lisans eğitimi üzerinde tartışmanın daha verimli olacağı ve zamandan tasarruf sağlanabileceğine karar verilmiştir. Ayrıca doktora eğitiminin de daha spesifik yapısı nedeniyle ayrı bir toplantıda ele alınabileceği kabul edilmiştir. Öncelikli olarak, lisans ve lisans üstü eğitim ve uygulama alanında psikiyatri hemşiresinden/psikiyatri kliniğinde çalışan hemşireden beklenen yeterliklerin paralellik sağlamanın önemi üzerinde durulmuştur. Eğitim programlarının, uygulama alanında ve mevzuatta yapılan hızlı değişikliklere aynı hızla yanıt vermesinin gerekliliği tartışılmıştır.

Genel oturumda;

1-Daha önceki çalıştayda belirlenmiş olan SWOT analizi üzerinden lisans ve yüksek lisans için değişiklik olup olmadığı tartışılmış ve güncellenmiştir (Uzaktan eğitimle hemşirelik lisans tamamlama programlarının kapatılması gibi) (Ek-1).

2- Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Psikiyatri Hemşireliği AD Bşk. Prof. Dr. Fatma Öz, yüksek lisans program yeterliklerini sunmuş (Ek-2) ve daha sonra bu yeterliklerin ICN 2009-Uzman Hemşire Yeterlikleri ile paralellliği tartışılmıştır.

Bu çalışmalar sonunda aşağıdaki kararlar ile toplantı sonlandırılmıştır.

Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği alıştayı–III Sonuç Kararları:

1. Ülkemizde planlanan ve sürdürölen sağlık eğitimi ve uygulamasına dair politikalarda Psikiyatri Hemşireliği Derneğinin söz sahibi olabilmesi için psikiyatri hemşireliği eğitimi ve uygulamasına ilişkin standart belirleme çalışmalarına hız kazandırılmasına,
2. Bir sonraki alıştayın 2-10 Şubat 2014 tarihleri arasında belirlenecek iki günde İstanbul'da Prof. Dr. Selma Doğan'ın ev sahipliğinde yapılmasına,
3. Doç. Dr. Fahriye Oflaz, Yard. Doç. Dr. Duygu Hiçdurmaz ve Dr. Nurhan Eren tarafından Psikiyatri Hemşireliği lisans ve yüksek lisans konu listesi ve program yeterliklerinin karşılaştırmalı çalışmasının ve uygulama ile bütünleştirilmesinin yapılmasına,
4. Doktora eğitimi kalite göstergelerinin Lisans ve Yüksek Lisans eğitimi ve uygulaması ile ilgili çalışmalar tamamlandıktan sonra çalışılmasına,
5. Psikiyatri Hemşireliği Derneği'nin Toplum Ruh Sağlığı Merkezleri (TRSM)'nde istihdam edilen hemşirelerden beklenen rol, sorumluluk ve görevlerle ilgili, özel olarak çalışmasına ve karar vericileri etkileyebilecek faaliyetlerde bulunmasına (TRSM'lerle ilgili sunumlarda/tanıtlarda bu merkezlerin hazırlıklarının tam olduğu izlenimi uyandırılmasına karşı, içerik ve istihdam politikası ile ilgili büyük eksiklik ve ihtiyaçlar bulunmaktadır) karar verilmiştir.

**RUH SAĞLIĞI VE PSIKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ LİSANS VE
YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ SWOT ANALİZİ**

GÜÇLÜ YÖNLER	ZAYIF YÖNLER
<ul style="list-style-type: none"> • Uzun süredir açık programların olması • Psikiyatri Hemşireliği Derneğinin olması • Psikiyatri Hemşireliği Dergisinin olması • Kongre ve çalıştayların düzenli yapılması • Uluslararası derneklerde temsilciliğinin olması • Mesleğin yasa ve yönetmeliğinin olması • Deneyimli öğretim üyelerinin olması • YÖK te mesleki temsil edilebilirliğinin olması • Diğer alanlarla/disiplinlerle işbirliğinin olması • Diğer derneklerle işbirliğinin olması • Kurumlarda yönetici pozisyonlarında çalışanların olması • Genç, dinamik ve genişleyen bir grup olma • Motivasyonun yüksek olması • Proje desteği alınabilmesi • Teknolojinin kullanılabilmesi • Öğretim üyelerinin bireysel gelişime açık olması 	<ul style="list-style-type: none"> • Teorik ve uygulama işbirliğinin sınırlı ve istendik düzeyde olmaması • Alana özgü Türkçe kitap sayısının az olması • Lisansüstü eğitim verenlerin standardının olmaması • Eğitimde programlarında konu standardının olmaması • Mezun izleme sisteminin olmaması • Uygulama becerilerini geliştirecek derslerinin müfredatta az yer alması • Uygulama becerileriyle ilgili standardın olmaması • Araştırma politikalarının olmaması (özellikle tez konuları) • Süpervizörlük sisteminin olmaması • Yabancı dil eğitiminin yetersiz olması • Araştırma ve istatistik konusunda yetersiz olunması • Ekonomik yetersizlikler nedeniyle tezlerde gerektiğinde ikinci danışmanların atanamaması • Lisans eğitiminin standart olmaması • Psikiyatri hemşireliğini tercih edenlerin diğer alanlardan daha az sayıda olması • Öğrencilerin aynı zamanda (alan dışı) kliniklerde çalışıyor olması??? • Lisansüstü program çıktılarının ve yeterliliklerinin standardının olmaması • Psikiyatri hemşireliği alt alanlarında lisansüstü programların olmaması • Öğretim üyesi ve alanda uzmanlaşmış kişi sayısının az olması • Alanda çalışan Yüksek Lisans mezunu

**RUH SAĞLIĞI VE PSIKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ LİSANS VE
YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ SWOT ANALİZİ(dvm)**

<p>FIRSATLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Psikiyatri Hemşireliği Derneğinin olması • Psikiyatri Hemşireliği Dergisinin olması • Sağlık Politikaalarında ki güncel değişimler • Doktora eğitimi için danışmanlık yapabilme kriterlerinin olması • Lisansta uzaktan eğitim (UZEM)'in kapatılması • Ulusal ruh sağlığı eylem planının olması • Özel üniversitelerin açılması • TRSM'lerin açılması • Bologna uyum süreci çalışmaları • HUÇEP'in güncellenmesi • Lisans eğitimi akreditasyon standartlarının tamamlanmış olması • Ortak lisansüstü programlara destek verilmesi • Tezsiz yüksek lisans programı için ALES, YDS ve diğer dil sınavlarının zorunluluğunun kalkması 	<p>TEHDİTLER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yüksek Lisans mezunlarının psikiyatri kliniklerinde istihdam edilememesi • Uygulama alanlarında rol model yetersizliğinin olması • Tezlerde gerektiğinde ikinci danışmanların atanamaması • Psikiyatri hemşireliği ile ilgili olumsuz tutumların olması • Üniversitelerde mobbinge zemin hazırlayan hiyerarşik yapının olması • Mevzuatların kurumdan kuruma farklılık göstermesi • Sağlık politikalarında hızlı değişim • Danışmanlık yapılan öğrenci sayısının sınırlı tutulması • Kalıplaşmış hemşirelik anlayışı/algısı olması • Ulusal ruh sağlığı yasasının olmaması • Ekip içinde etkin rol alınmaması • Rol çatışmalarının olması • Alt yapısı yeterli olmayan bazı devlet/özel üniversitelerin vasıfsız öğrenci yetiştirmesi • Doçentlik belgelerinin psikiyatri hemşireliğine özgü olmaması • Yeni programların "hemşirelikte yüksek lisans ve hemşirelikte doktora" adı altında açılıyor olması
<p><u>İÇ PAYDAŞLAR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kurumlardaki diğer Anabilim Dalları • Diğer lisansüstü programlar • Enstitüler • Tıp fakülteleri ya da diğer fakülteler (edebiyat fak. gibi) • Üst yönetim • Öğrenciler 	<p><u>DIŞ PAYDAŞLAR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hastaneler • Sağlık kurumları • Projelerin yapıldığı kurumlar • Projelerin desteklendiği kurumlar • Dernekler • Belediyeler • Milletvekili ve Bakanlar • Kanun yapımcılar • Hastalar

EK-2

Psikiyatri Hemşireliği Yüksek Lisans Programı Çıktıları:

1. Psikiyatri hemşireliği alanında uzmanlık düzeyinde güncel kuramsal ve uygulamalı bilgiye sahiptir.
2. Psikiyatri hemşireliği alanına özgü bilimsel ve güncel bilgiye ulaşabilme, bilginin doğruluğunu, geçerliliğini ve güvenilirliğini eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme bilgisine sahiptir.
3. Birey, aile ve topluma psikiyatri hemşireliği alanında kuramsal, kanıta dayalı ve uygulamalı bilgileri kullanarak, bütüncül bir anlayışla ve sistematik bir yaklaşımla hemşirelik bakımını verir, verdiği bakımın etkisini değerlendirir ve kaydeder.
4. Psikiyatri hemşireliği etkinlik alanlarında (eğitim, uygulama, araştırma ve yönetim) bilişim ve bakım teknolojilerini etkili kullanır.
5. Psikiyatri hemşireliği etkinlik alanlarında insan hakları ve onuruna saygı gösterip; mevzuat, mesleki değerler ve etik ilkelere uygun davranır.
6. Psikiyatri hemşireliğine özgü bilgi, becerileri ve mesleki sorumluk bilinciyle sağlık ekibi ve diğer disiplinlerle işbirliği içinde çalışır.
7. Psikiyatri hemşireliğine özgü nitelikli bilimsel bilgi üretme sorumluluğunu bağımsız ve/veya ekip çalışması yaparak yerine getirir, tanımlayıcı ve deneysel düzeyde araştırma planlar, uygulamalar ve raporlar.
8. Yürüttüğü bilimsel araştırmalarda alanındaki istatistik yazılımları etkin kullanır, istatistiksel yöntemleri doğru seçer, hesaplar ve yorumlar.
9. Psikiyatri hemşireliği alanı ve toplum sağlığı ile ilgili konularda yürüttüğü bilimsel çalışma sonuçlarını bilimsel bir toplantıda sunar ve/veya bir dergide yayınlar.
10. Sağlık hizmetlerinin ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk alır, yenilik ve değişime öncülük eder.
11. Bilimsel bilgiye ulaşabilecek ve etkili sözlü ve yazılı iletişim kurabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.
12. Kişisel, mesleki ve akademik gelişiminde yaşam boyu öğrenme yaklaşımını benimser.
13. Kişisel ve mesleki etkinlik alanlarında eleştirel düşünme becerisini ve bilimsel problem çözme yaklaşımını kullanır.
14. Mesleki etkinlik alanlarında kişiler arası iletişim becerilerini etkili kullanır.